

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

17. december 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 67 (Alm. del) af 24. november 2020 stillet efter ønske fra Torsten Schack Pedersen (V)

Spørgsmål

Vil ministeren beregne effekten på Gini-koefficienten i 2025 af regeringens økonomiske politik ved at tage udgangspunkt i opgørelsen i svaret på FIU alm del-spørgsmål 384(2019-20)? I svaret ønskes oplyst både den samlede effekt og effekten af de enkelte tiltag.

Svar

I besvarelsen indgår initiativer, som med de økonomiske ministeriers gængse regneprincipper skønnes at have fordelingsvirkninger ved fuldt indfasede regler. I besvarelsen er fordelingsvirkningerne af initiativer i følgende aftaler og udspil vurderet:

- Finansloven for 2020
- Klimaaftale for energi og industri mv. 2020
- Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi
- Kompensation til boligejerne og fortsat tryghed om boligbeskatningen
- Aftale om ret til seniorpension
- Finanslovsforslaget for 2021
- Forslaget til politiforlig
- Aftale om en ny ret til tidlig tilbagetrækning

De enkelte initiativer er i besvarelsen opdelt i tre kategorier: 1) Initiativer, der har direkte virkning på de disponible indkomster og dermed indkomstforskellene i befolkningen, 2) initiativer der vedrører forbrugsafgifter, og som ikke direkte påvirker indkomstforskellene samt 3) initiativer, der er målrettet erhvervslivet.

Der skønnes ikke at være nævneværdige fordelingsvirkninger opgjort som den varige virkning af initiativerne i *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* og *Kompensation til boligejerne og fortsat tryk om boligbeskatningen*. Som en del af finansieringen af *aftale om en ny ret til tidlig pension* indgår blandt andet initiativ om en nytænkning af den kommunale beskæftigelsesindsats med en provenuvirkning på 1,1 mia. fra 2024 og frem. Fordelingsvirkningerne af initiativet indgår, på linje med øvrige initiativer, der har betydning for den offentlige service, ikke i besvarelsen.

1) Initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster

De oplyste aftaler og udspil indeholder en række initiativer, som enten påvirker ydelsessystemet, indkomstbeskatningen eller på anden måde har umiddelbar virkning på de disponible indkomster.

I overensstemmelse med den sædvanlige metode til opgørelse af fordelingsvirkninger medregnes alene de umiddelbare virkninger på de disponible indkomster. Det betyder, at evt. adfærdsvirkninger ikke er medtaget i opgørelserne.

Tabel 1 viser virkningerne på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten af initiativer med direkte virkning.

Tabel 1

Direkte virkning på disponibel indkomst

Ændring i indkomstforskelle mål ved Gini-koefficienten	Ændring i Gini-koefficient
<i>Aftale om ret til seniorpension</i>	
Lempelse i modregningsreglerne for pensionister	0,00
<i>Finansloven for 2020</i>	
Fastholdelse af skat på fri telefon	-0,02
Afskaffelse af opholdskrav for ret til dagpenge	-0,01
Afskaffelse af hovedaktionærnedslaget	-0,01
Nedsættelse af bundskatten med 0,03 procentpoint	0,00
<i>Aftale om ny ret til tidlig tilbagetrækning</i>	
Fastholdelse af loft i investorfradrag*	-0,01
Fastholdelse af loft i aktiesparekontoen**	0,00

Anm.: Gini-koefficienten er opgjort ud fra den ækvivaleret disponibel indkomst. Det er ikke muligt at summere virkningerne af de enkelte initiativer på tværs af aftalerne. Det skyldes blandt andet, at virkningen af initiativerne er opgjort enkeltvis. For en række initiativer, der indgår i finansloven for 2020, er der ikke skønnet over virkningerne, hvilket bl.a. hænger sammen med utilstrækkeligt beregningsgrundlag. Det gælder fastholdelse af regler for bo- og gaveafgiften, afskaffelse af forældrebetaling i virksomhedsordningen mv., stramning af beskatning af leasede firmabiler og justering af skatteregler vedr. aktieavancebeskatning.

Note.: *Fastholdelse af loft er skønnet pba. L 101 - Forslag til Investorfradragsslov svar på spm. nr. 1 af 20. november 2018.

**Fastholdelse af loft er skønnet pba. L 26 - Forslag til Lov om aktiesparekontolov, revideret svar på spm. nr. 9 af 1. november 2018

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

2) Initiativer vedrørende forbrugsafgifter målrettet husholdningerne

Den disponible indkomst opgøres som de samlede bruttoindkomster fratrukket personlige indkomstskatter og pensionsindbetalinger, men før betaling af forbrugsafgifter. Det afspejler, at indkomstforskellene søger at sammenligne befolkningens forbrugsmuligheder og ikke betydningen af befolkningens forbrugsvalg. Ændrede forbrugsafgifter påvirker dermed ikke befolkningens disponible indkomster direkte.

I den forbindelse skal man også være opmærksom på, at forbrugsafgifter adskiller sig fra indkomstskatter ved, at de ofte er begrundet med et ønske om at skabe en adfærdsændring (og ikke omfordeling). Hertil kommer, at der ikke er høj kvalitetsdata om befolkningens forbrug. De tilgængelige oplysninger om befolkningens betaling af afgifter er generelt behæftet med betydelig usikkerhed.

Hvis afgiftsændringer beregningsteknisk betragtes som en *ækvivalent* ændring i indkomstskatterne, svarer afgiftsændringerne til, at forbrugsmulighederne reduceres forholdsvist mest for personer i den nederste del af indkomstfordelingen, jf. tabel 2.

Tabel 2

Betydning af de marginale ændringer i afgiftsbetalingen opgjort som ækvivalent virkning på disponibel indkomst

Ændring i indkomstforskelle mål ved Gini-koefficienten	Ændring i Gini-koefficient
<i>Finansloven for 2020</i>	
Forhøjelse af tobaksafgiften	0,15
Forhøjelse af emballageafgiften på engangsservice	0,00
Forhøjelse af emballageafgiften på plastikposer	0,00
Aflysning af indeksering af punktafgifter	-0,00
Forhøjelse af afgifterne på væddemål og onlinekasino	0,01
<i>Finanslovsforslag 2021</i>	
Aflysning af indeksering af punktafgifter	-0,01
<i>Klimaaftale for energi og industri mv.</i>	
Lempelse af elvarmeafgift (husholdningerne)	-0,00
Grøn fjernvarme, modernisering af produktionsbindinger	-0,01

Anm.: Ændring i afgiftsbetaling indregnet som ækvivalent ændring i disponibel. Det er ikke muligt at summere virkningerne af de enkelte initiativer på tværs af aftalerne. Det skyldes blandt andet, at initiativerne i opgørelsen er regnet enkeltvis. Aflysnings af indeksering af visse punktafgifter indgår både i FL2020 og FFL2021, idet en aflyst indeksering i et enkelt år vil have en varig virkning.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Ændringerne i afgiftsbetalingen skal hovedsageligt ses i sammenhæng med ændringen af tobaksafgiften, hvor afgiftsstigningen har til formål at ændre adfærd og ikke skabe mere lige forbrug. Højere tobaksafgifter kan således bidrage til mere lighed i sundhed, hvis afgiftsforhøjelsen medfører, at færre begynder at ryge.

3) Initiativer målrettet erhvervslivet

Initiativer målrettet erhvervslivet, herunder selskabsskatter, afgifter mv., antages beregningsteknisk at blive nedvæltet i lønningerne i bred forstand, og vil dermed beregningsteknisk være fordelingsmæssigt neutrale (overførsler og lønninger påvirkes symmetrisk). Det skal ses i sammenhæng med, at en ændring i lønnen afspejler sig i en ændring i overførslerne via satsreguleringsprincipperne samt i en ændring i de offentlige lønninger via reguleringsmekanismen i de offentlige overenskomster.

Virksomheder af initiativer målrettet erhvervslivet fremgår af tabel 3.

Tabel 3

Virkninger på disponibel indkomst af initiativer målrettet erhvervene

Ændring i indkomstforskelle målt ved Gini-koefficienten	Ændring i Gini-koefficient
<i>Aftale om ny ret til tidlig tilbagetrækning</i>	
Lagerbeskatning af selskabers ejendomsavancer	0,00
Loft over fradrag i selskabsskatten for høje lønninger på 7 mio. kr.	0,00
Særlig selskabsskat for den finansielle sektor	0,00
<i>Klimaaf tale for energi og industri mv.</i>	
Grøn fjernvarme (modernisering af produktionsbindinger) samt initiativ om bæredygtighedskrav til træbiomasse til energi.	0,00
Lempelse af elvarmeafgift (erhverv)	0,00
<i>Forslag til politiforlig</i>	
Arbejdsskadeafgift	0,00

Anm.: Gennemsnitlig ændring i ækvivaleret disponibel indkomst. Initiativer målrettet erhvervslivet, herunder selskabsskatter, afgifter mv., antages at blive nedvæltet i lønningerne i bred forstand, og vil dermed beregningsteknisk være fordelingsmæssigt neutrale (overførser og lønninger påvirkes symmetrisk).

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I det omfang, der er overnormal profit i den finansielle sektor, vil ejerne kunne bære en del af byrden ved en særlig selskabsskat. Ejerne må forventes at bære den fulde byrde af den del af den særlige selskabsskat, der falder på det overnormale afkast (ren profit). Ejerne vil i højere grad være personer i øverste del af indkomstfordelingen (samt udlændinge).

Med venlig hilsen

Morten Bødskov
Fungerende finansminister